

TOPRAK KORUMA VE ARAZİ KULLANIMI KANUNU

Kanun Numarası : 5403
Kabul Tarihi : 3/7/2005
Yayımlandığı R.Gazete : Tarih: 19/7/2005 Sayı : 25880
Yayımlandığı Düstur : Tertip : 5 Cilt : 44

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 –(Değişik: 30/4/2014-6537/1 md.)

Bu Kanunun amacı; toprağın korunması, geliştirilmesi, tarım arazilerinin sınıflandırılması, asgari tarımsal arazi ve yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüklerinin belirlenmesi ve bölünmelerinin önlenmesi, tarımsal arazi ve yeter gelirli tarımsal arazilerin çevre öncelikli sürdürülebilir kalkınma ilkesine uygun olarak planlı kullanımını sağlayacak usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam

Madde 2 – (Değişik: 30/4/2014-6537/2 md.)

Bu Kanun; arazi ve toprak kaynaklarının bilimsel esaslara uygun olarak sınıflandırılması, tarımsal arazi ve yeter gelirli tarımsal arazilerin asgari büyüklüklerinin belirlenmesi ve bölünmelerinin önlenmesi, arazi kullanım planlarının hazırlanması, koruma ve geliştirme sürecinde toplumsal, ekonomik ve çevresel boyutlarının katılımcı yöntemlerle değerlendirilmesi, amaç dışı ve yanlış kullanımların önlenmesi, korumayı sağlayacak yöntemlerin oluşturulması ile görev, yetki ve sorumluluklara ilişkin usul ve esasları kapsar.

Tanımlar

Madde 3 - Bu Kanunda geçen;

- a) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,
- b) Kurul: Toprak Koruma Kurulunu,
- c) Toprak: Mineral ve organik maddelerin parçalanarak ayrışması sonucu oluşan, yeryüzünü ince bir tabaka halinde kaplayan, canlı ve doğal kaynağı,
- ç) Arazi: Toprak, iklim, topografya, ana materyal, hidroloji ve canlıların değişik oranda etkisi altında bulunan yeryüzü parçasını,
- d) Tarım arazisi: Toprak, topografya ve iklimsel özellikleri tarımsal üretim için uygun olup, hâlihazırda tarımsal üretim yapılan veya yapılmaya uygun olan veya imar, ihya, ıslah edilerek tarımsal üretim yapılmaya uygun hale dönüştürülebilen arazileri,
- e) Mutlak tarım arazisi: Bitkisel üretimde; toprağın fiziksel, kimyasal ve biyolojik özelliklerinin kombinasyonu yöre ortalamasında ürün alınabilmesi için sınırlayıcı olmayan, topografik sınırlamaları yok veya çok az olan; ülkesel, bölgesel veya yerel önemi bulunan, hâlihazır tarımsal üretimde kullanılan veya bu amaçla kullanıma elverişli olan arazileri,
- f) Özel ürün arazisi: Mutlak tarım arazileri dışında kalan, toprak ve topografik sınırlamaları nedeniyle yöreye adapte olmuş bitki türlerinin tamamının tarımının yapılamadığı ancak özel bitkisel ürünlerin yetiştiriciliği ile su ürünleri yetiştiriciliğinin ve avcılığının yapılabildiği, ülkesel, bölgesel veya yerel önemi bulunan arazileri,
- g) Dikili tarım arazisi: Mutlak ve özel ürün arazileri dışında kalan ve üzerinde yöre ekolojisine uygun çok yıllık ağaç, ağaççık ve çalı formundaki bitkilerin tarımı yapılan, ülkesel, bölgesel veya yerel önemi bulunan arazileri,
- ğ) Marjinal tarım arazisi: Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri ve dikili tarım arazileri dışında kalan, toprak ve topografik sınırlamalar nedeniyle üzerinde sadece geleneksel toprak işlemeli tarımın yapıldığı arazileri,
- h) **(Değişik: 30/4/2014-6537/3 md.)** Asgari tarımsal arazi büyüklüğü: Üretim faaliyet ve girdileri rasyonel ve ekonomik olarak kullanıldığı takdirde, bir tarımsal arazide elde edilen verimliliğin, söz konusu tarımsal arazinin daha fazla küçülmesi hâlinde elde edilemeyeceği Bakanlıkça belirlenen en küçük tarımsal parsel büyüklüğünü,

1) **(Değişik: 30/4/2014-6537/3 md.)** Yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüğü: Bölge farklılıkları göz önünde bulundurularak il ve ilçelerin ekli (1) sayılı listede belirlenen yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüklerini,

i) Tarım dışı alanlar: Üzerinde toprak bulunmayan çıplak kayaları, daimi karla kaplı alanları, ırmak yataklarını, sahil kumullarını, sazlık ve bataklıkları, askeri alanları, endüstriyel, turizm, rekreasyon, iskân, altyapı ve benzeri amaçlarla plânlanmış arazileri,

j) Sulu tarım arazisi: Tarımı yapılan bitkilerin büyüme devresinde ihtiyaç duyduğu suyun, su kaynağından alınarak yeterli miktarda ve kontrollü bir şekilde karşılandığı arazileri,

k) Tarımsal amaçlı yapılar: Toprak koruma ve sulamaya yönelik altyapı tesisleri, entegre nitelikte olmayan hayvancılık ve su ürünleri üretim ve muhafaza tesisleri ile zorunlu olarak tesis edilmesi gerekli olan müştemilatı, mandıra, üreticinin bitkisel üretime bağlı olarak elde ettiği ürünü için ihtiyaç duyacağı yeterli boyut ve hacimde depolar, un değirmeni, tarım alet ve makinelerinin muhafazasında kullanılan sundurma ve çiftlik atölyeleri, seralar, tarımsal işletmede üretilen ürünün özelliği itibarıyla hasattan sonra iki saat içinde işlenmediği takdirde ürünün kalite ve besin değeri kaybolması söz konusu ise bu ürünlerin işlenmesi için kurulan tesisler ile Bakanlık tarafından tarımsal amaçlı olduğu kabul edilen entegre nitelikte olmayan diğer tesisleri,

l) Arazi yetenek sınıflaması: Toprak bozulmasına neden olmayacak şekilde arazinin en uygun kullanım şeklini belirlemek için kullanım ve koruma verilerini bir araya getirerek temel toprak etütlerine ve iklim koşullarına dayalı yapılan plânlamalara yönelik arazi sınıflamasını,

m) Arazi kullanım plânlaması: Her ölçekte plânlamaya temel oluşturmak üzere, toprağın ve diğer çevresel kaynakların bozulmasını önlemek için ekolojik, toplumsal ve ekonomik şartlar gözetilerek sürdürülebilirlik ilkesine uygun, farklı arazi kullanım şekillerini oluşturmaya yönelik toprak ve su potansiyelinin belirlenip, sistematik olarak değerlendirilmesini ve birbirleri ile olan ilişkilerini ortaya koyan rasyonel arazi kullanım plânlarını,

9517

n) Tarımsal amaçlı arazi kullanım plân ve projeleri: Tarım alanlarında yörenin ekolojik, ekonomik ve toplumsal özellikleri dikkate alınarak toprakların sürekli üretkenliğini sağlayacak tarım tekniklerini, toprak, su, bitki ve insan ilişkileri ile toprak korumaya yönelik diğer fiziksel, kimyasal, kültürel ve bitkisel düzenlemeleri kapsayan rasyonel tarımsal arazi kullanım plân ve projelerini,

o) Toprak koruma projeleri: Toprağın doğal veya insan faaliyetleri sonucu yok olmasını, bozulmasını veya zarar görmesini önlemek ve sürekli üretken kalmasını sağlamak için yapılan fiziksel, kültürel ve bitkisel tedbirleri kapsayan projeleri,

ö) Arazi toplulaştırması: Arazilerin doğal ve yapay etkilerle bozulmasını ve parçalanmasını önlemek, parçalanmış arazilerde ise doğal özellikleri, kullanım bütünlüğü ve mülkiyet hakları gözetilerek birden fazla arazi parçasının birleştirilip ekonomik, ekolojik ve toplumsal yönden daha işlevsel yeni parsellerin oluşturulmasını ve bu parsellerin arazi özellikleri ve alanı değerlendirilerek kullanım şekillerinin belirlenmesini, köy ve arazi gelişim hizmetlerinin sağlanmasını,

p) Toplulaştırma proje sahası: Toplulaştırma projesinin uygulanacağı sınırlar içinde kalan alanı,

r) Arazi bozulması: Arazinin doğal veya yapay etkiler sonucu özelliklerinin değişikliğe uğraması ile ekonomik ve ekolojik işlevlerinin azalması veya yok olmasını,

s) Toprak veri tabanı: Arazi ve toprak kaynaklarının nitelikleri ile birlikte belirlenerek kayıt altına alındığı veri tabanını,

ş) Tahsis: Bu Kanun kapsamında değerlendirilmek üzere, Hazinesinin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan taşınmazlardan, vasfı ve hâlihazır kullanım şekline bakılmaksızın toplulaştırma kapsamında değerlendirilebilecek yerlerin, Maliye Bakanlığı tarafından Bakanlığa tahsis edilmesini,

t) **(Ek: 31/1/2007-5578/1 md.)** Özel Arazi Toplulaştırması: Köy tüzel kişiliği, belediyeler, kooperatifler, birlikler gibi tüzel kişilikler veya kamu kuruluşlarının, hizmet konuları ile ilgili arazi teminini de kapsayacak şekilde yapacakları arazi toplulaştırmasını,

u) **(Ek: 30/4/2014-6537/3 md.)** Yan sınıai işletme: Yeter gelirli tarımsal arazilere ait ürün depolama, koruma, işleme ve pazarlama gibi faaliyetlere yönelik tesisleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Arazi Mülkiyet Hakkının Kullanımı ve
Toprak Koruma Kurulu

Arazi mülkiyet hakkının kullanım esası

Madde 4 - Devletin hüküm ve tasarrufu altında ve Hazinesinin özel mülkiyetinde olan araziler ile kamu kurumlarına, gerçek ve tüzel kişilere ait olan arazilerin mülkiyet hakkı kullanılırken toprağın; bitkisel üretim fonksiyonu, endüstriyel, sosyo-ekonomik ve ekolojik işlevlerinin tamamen, kısmen veya geçici olarak engellenmemesi amacıyla araziyi kullananlar, bu Kanunun öngördüğü tedbirleri almakla yükümlüdür.

Toprak Koruma Kurulu

Madde 5 - Her ilde, valinin başkanlığında, ildeki tarımdan sorumlu birim amiri tarafından başkan yardımcılığı ve sekretarya hizmetleri görevi yürütülmek üzere, ilde plân yapma yetkisine sahip kamu kurum ve kuruluşları ile üniversitelerden, üç birimin ve Maliye Bakanlığının ildeki üst düzey temsilcisi ile plânlama ve/veya toprak koruma konularında ulusal ölçekte faaliyette bulunan kamu kurumu niteliğini haiz meslek kuruluşları ile sivil toplum kuruluşlarının yerel temsilcilerinden üç kişi olmak üzere Kurul oluşturulur. Kurulun gündeminde bulunan araziler özel kanunlarla koruma altına alınmış alanlar, Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nün proje alanı veya 22.11.1984 tarihli ve 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlenmesine Dair Tarım Reformu Kanununa göre uygulama alanı ilân edilen yerlerden ise bu alanlarda uygulama yapan birimin yetkili temsilcisi de Kurula dâhil edilir.

Kurulun kuruluşu, çalışma usûl ve esasları Bakanlık tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Kurulun görevleri

Madde 6 - Kurulun görevleri aşağıda belirtilmiştir:

a) Arazi kullanılan tüm faaliyetlerde, arazinin korunması, geliştirilmesi ve verimli kullanılmasına yönelik inceleme, değerlendirme ve izleme yapmak, ortaya çıkan olumsuzlukları belirlemek, toprak korumayı ve bununla ilgili sorunları giderici önlemleri almak, geliştirmek, uygulanmasını sağlamak için görüş oluşturmak.

b) Arazi kullanımını gerektiren tüm girişimleri yönlendirmek üzere, yerel plân veya projelerin uygulanması amacıyla takibini yapmak.

c) Toprak koruma önlemlerinin yerine getirilmesi sürecini yerel ölçekte izlemek, değerlendirmek ve çözümleyici öneriler geliştirmek, hazırlanacak toprak koruma ve arazi kullanım plânları doğrultusunda, yerel ölçekte yıllık iş programları için görüş oluşturmak ve uygulamaya konulmasının takibini yapmak.

c) Ülkesel, bölgesel veya yerel ölçekte yapılan plânlar arasındaki uyumu denetlemek.

d) Kanunda yer alan konularla ilgili başvuruları almak ve ilgililere aktarmak.

e) Kanunla verilen diğer görevleri yapmak.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Toprak ve Arazi Varlığının Belirlenmesi

Toprak ve arazi varlığının belirlenmesine ilişkin esaslar

Madde 7 - Bakanlık, toprak koruma ve kullanmaya yönelik farklı sistemler kullanarak arazi ve toprakla ilgili sınıflamaları ve haritaları yapar veya yaptırır.

Toprak ve arazi varlığının belirlenmesi, sınıflandırılması, etüt, analiz ve sınıflama ile ilgili standart oluşturulması, harita ve veri tabanının hazırlanması ve kullanıcıların hizmetine sunulmasına ilişkin usûl ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Tarım⁽¹⁾ arazilerinin sınıflandırılması, asgari tarımsal arazi büyüklüklerinin belirlenmesi

Madde 8 - (Değişik: 31/1/2007-5578/2 md.)

Tarım arazileri; doğal özellikleri ve ülke tarımındaki önemine göre, nitelikleri Bakanlık tarafından belirlenen mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ve marjinal tarım arazileri olarak sınıflandırılır. Ayrıca Bakanlık tarım arazilerinin korunması, geliştirilmesi ve kullanımı ile ilgili farklı sınıflandırmalar yapabilir.

(Değişik: 30/4/2014-6537/4 md.) Asgari tarımsal arazi büyüklüğü, bölge ve yörelerin toplumsal, ekonomik, ekolojik ve teknik özellikleri gözetilerek Bakanlık tarafından belirlenir. Belirlenen asgari büyüklüğe erişmiş tarımsal araziler, bölünemez eşya niteliği kazanmış olur.

(Değişik: 30/4/2014-6537/4 md.) Asgari tarımsal arazi büyüklüğü; mutlak tarım arazileri, marjinal tarım arazileri ve özel ürün arazilerinde 2 hektar, dikili tarım arazilerinde 0,5 hektar, örtü altı tarımı yapılan arazilerde 0,3 hektardan küçük belirlenemez. Bakanlık asgari tarımsal arazi büyüklüklerini günün koşullarına göre artırabilir. Tarım arazileri Bakanlıkça belirlenen büyüklüklerin altında ifraz edilemez, hisselendirilemez, Hazine taşınmazlarının satış işlemleri hariç olmak üzere pay ve paydaş adedi artırılmaz. Ancak, tarım dışı kullanım izni verilen alanlar veya çay, fındık, zeytin gibi özel iklim ve toprak ihtiyaçları olan bitkilerin yetiştiği alanlarda arazi özellikleri nedeniyle belirlenen asgari tarımsal arazi büyüklüğünden daha küçük parsellerin oluşması gerekli olduğu takdirde, Bakanlığın uygun görüşü ile daha küçük parseller oluşturulabilir.

(Mülga: 30/4/2014-6537/4 md.)

(1) 30/4/2014 tarihli ve 6537 sayılı Kanunun 4 üncü maddesiyle Bu maddenin başlığı "Tarım arazilerinin sınıflandırılması ve arazi parsel büyüklüklerinin belirlenmesi" iken metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüğü⁽¹⁾

Madde 8/A – (Ek: 30/4/2014-6537/5 md.)

İl ve ilçelerin yeter gelirli tarımsal arazi büyüklükleri bölge farklılıkları göz önünde bulundurularak bu Kanuna ekli (1) sayılı listede belirlenmiştir. Tarımsal araziler bu Kanuna ekli (1) sayılı listede belirlenen yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüklerinin altında ifraz edilemez, bölünemez. Tarımsal arazilerin bu niteliği şerh konulmak üzere Bakanlık tarafından ilgili tapu müdürlüğüne bildirilir. Yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüklerinin hesaplanmasında, aynı kişiye ait ve Bakanlıkça aralarında ekonomik bütünlük bulunduğu tespit edilen tarım arazileri birlikte değerlendirilir. Yeter gelirli tarımsal arazilerin ekonomik bütünlüğe sahip olmayan kısımları Bakanlığın izni ile satılabilir. Bilimsel gelişmeler ve günün koşullarına göre bu Kanuna ekli (1) sayılı listede Bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile değişiklik yapılabilir.

Mirasa konu tarımsal araziler ile yeter gelirli tarımsal arazilerin devri

Madde 8/B – (Ek: 30/4/2014-6537/5 md.)

Mirasa konu tarımsal arazi ve yeter gelirli tarımsal arazilerde mülkiyetin devri esastır. Mirasçılar arasında anlaşma sağlanması hâlinde, mülkiyeti devir işlemleri mirasın açılmasından itibaren bir yıl içinde tamamlanır. Devir işlemlerinin bir yıl içinde tamamlanmaması ve 8/C maddesinin ikinci fıkrasına göre dava açılmaması hâlinde, bu Kanunun 8/Ç maddesi hükümleri uygulanır.

Devrin yapılacağı mirasçı

Madde 8/C – (Ek: 30/4/2014-6537/5 md.)

Mirasçılar, terekede bulunan tarımsal arazi ve yeter gelirli tarımsal arazinin mülkiyeti hakkında;

a) Bir mirasçıya veya yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüklerini karşılama durumunda birden fazla mirasçıya devrini,

b) 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanununun 373 üncü ve devamı maddelerine göre kuracakları aile malları ortaklığına veya kazanç paylı aile malları ortaklığına devrini,

c) Mirasçıların tamamının miras payı oranında hissedarı oldukları 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre kuracakları limited şirkete devrini,

ç) Mülkiyetin üçüncü kişilere devrini, kararlaştırabilirler.

Mirasçılar arasında anlaşma sağlanamadığı takdirde, mirasçılardan her biri yetkili sulh hukuk mahkemesi nezdinde dava açabilir. Bu durumda sulh hukuk hâkimi tarımsal arazi veya yeter gelirli tarımsal arazi mülkiyetinin;

a) Kişisel yetenek ve durumları göz önünde tutulmak suretiyle tespit edilen ehil mirasçıya tarımsal gelir değeri üzerinden devrine, birden çok ehil mirasçının bulunması hâlinde, öncelikle asgari geçimini bu yeter gelirli tarımsal arazilerden sağlayan mirasçıya, bunun bulunmaması hâlinde bu mirasçılar arasından en yüksek bedeli teklif eden mirasçıya devrine, ehil mirasçı olmaması hâlinde, mirasçılar arasından en yüksek bedeli teklif eden mirasçıya devrine karar verir.

b) Birden fazla ehil mirasçı olması ve bu mirasçıların miras dışı tarımsal arazilere sahip olması durumunda, bu mirasçıların mevcut arazilerini yeter gelirli büyüklüğe ulaştırmak veya bu arazilerin ekonomik olarak işletilmesine katkı sağlamak amacıyla hâkim, tarım arazilerinin yeter gelir büyüklüğünü aramaksızın bu mirasçılara devrine karar verebilir.

(1) Bu maddeye bağlı Ek-1 Sayılı Liste için Kanunun sonuna bakınız.

c) Mirasa konu yeter gelirli tarımsal arazinin kendisine devrini talep eden mirasçı bulunmadığı takdirde, hâkim satışına karar verir. Bu suretle yapılacak satış sonucu elde edilen gelir, mirasçılara payları oranında paylaşılır.

Yeter gelirli tarımsal araziler birden çok yeter geliri sağlayan tarımsal arazi büyüklüğüne bölünebiliyorsa, sulh hukuk hâkimi bunlardan her birinin mülkiyetinin, yukarıda belirtilen hükümler çerçevesinde mirasçılara ayrı ayrı devrine karar verebilir.

Ehil mirasçıya ait nitelikler, Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Yeter gelirli tarımsal arazi mülkiyetinin mirasçılardan birine devredilmesinden itibaren yirmi yıl içinde bu arazilerden tamamının veya bir kısmının tarım dışı kullanım nedeniyle değerinde artış meydana gelmesi durumunda; devir tarihindeki arazinin parasal değeri tarım

dışı kullanım izni verilen tarihe göre yeniden hesaplanır. Bulunan değer ile arazinin yeni değeri arasındaki fark, diğer mirasçılara payları oranında arazinin mülkiyetini devralan mirasçı tarafından ödenir.

İhbar yükümlülüğü ve mahkeme tarafından devir yapılması

Madde 8/Ç – (Ek: 30/4/2014-6537/5 md.)

Yeter gelirlili tarımsal arazi mülkiyetinin 8/B maddesinde belirtilen sürede devredilmediğinin kamu kurum veya kuruluşları ile finans kurumları tarafından öğrenilmesi hâlinde, durum, bu kurum veya kuruluşlar tarafından derhâl Bakanlığa bildirilir. Bakanlık bu Kanun hükümlerinin uygulanması için mirasçılara üç ay süre verir. Verilen süre sonunda devir olmaması hâlinde, Bakanlık resen veya bildirim üzerine bu yerlerin istemde bulunan ehil mirasçıya, ehil mirasçı olmaması durumunda en fazla teklifi veren istekli mirasçıya devri, aksi hâlde üçüncü kişilere satılması için ilgili sulh hukuk mahkemesi nezdinde dava açabilir.

Sulh hukuk mahkemeleri nezdinde mirasçılar veya Bakanlıkça bu Kanun kapsamında açılacak davalar her türlü resim ve harçtan muaftır.

Diğer mirasçıların paylarının ödenmesi

Madde 8/D – (Ek: 30/4/2014-6537/5 md.)

Sulh hukuk hâkimi, mülkiyetin devrini uygun bulduğu mirasçıya, diğer mirasçıların miras paylarının bedelini mahkeme vizesine depo etmek üzere altı aya kadar süre verir. Mirasçı tarafından talep edilmesi hâlinde altı ay ek süre verilebilir. Belirlenen süreler içinde bedelin depo edilmemesi ve devir hususunda istekli başka mirasçı bulunmaması durumunda sulh hukuk hâkimi, tarımsal arazinin veya yeter gelirlili tarımsal arazinin açık artırmayla satılmasına karar verir.

Kendisine yeter gelirlili tarımsal arazi mülkiyeti devredilen mirasçılardan, diğer mirasçıların paylarının karşılığını öz kaynakları ile ödeyemeyecek durumda olanların bu ödemeleri gerçekleştirmek için bankalardan kullanacakları kredilere Bakanlığın ilgili yıl bütçesine bu amaçla konulacak ödenekten karşılanmak üzere faiz desteği verilebilir. Verilecek kredi miktarı diğer mirasçıların payları karşılığı tutarın toplamından fazla olamaz. Bu fıkra uyarınca verilecek kredilere ve yapılacak faiz desteğine ilişkin usul ve esaslar Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın ve Bakanlığın müşterek teklifi üzerine Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

9518-3

Taşınırın devri

Madde 8/E – (Ek: 30/4/2014-6537/5 md.)

Yeter gelirlili tarımsal arazi mülkiyeti kendisine devredilen kişi, bu araziler için zorunlu olan araç, gereç ve hayvanların mülkiyetinin gerçek değerleri üzerinden kendisine devredilmesini isteyebilir.

8/C maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi hükmü gereğince mirasçılar arasında limited şirket kurulması hâlinde yeter gelirlili tarımsal araziler için gerekli olan taşınır da şirket mal varlığına dâhil edilir.

Ölüme bağlı tasarruf ile düzenleme

Madde 8/F – (Ek: 30/4/2014-6537/5 md.)

Yeter gelirlili tarımsal arazi mülkiyetinin kendisine devredilmesini isteyen ve buna ehil tek mirasçı olduğu anlaşılan mirasçının bu konudaki istem hakkı, ölüme bağlı tasarrufla ortadan kaldırılamaz. Mirastan çıkarma, mirastan yoksunluk ve mirastan feragat hâlleri saklıdır.

Birden çok mirasçıda devir koşullarının bulunması hâlinde, kendisine devir yapılacak mirasçı ölüme bağlı tasarrufla belirlenebilir. Belirlenen bu mirasçıya itiraz edilmesi durumunda, ehil mirasçı sulh hukuk hâkimi tarafından belirlenir.

Yeter gelirlili tarımsal arazi yönetiminin tedbiren verilmesi

Madde 8/G – (Ek: 30/4/2014-6537/5 md.)

Ayırt etme gücüne sahip olmayan küçük mirasçı bulunması hâlinde hâkim, yeter gelirlili tarımsal arazilerin yönetimini dava sonuçlanana kadar ehil gördüğü mirasçılardan birine veya üçüncü bir kişiye tedbiren verebilir. Bu takdirde, elde edilen tarımsal gelir, işletme masrafları düşüldükten sonra mirasçılar arasında payları oranında dağıtılır.

Denkleştirme

Madde 8/Ğ – (Ek: 30/4/2014-6537/5 md.)

Kendisine yeter gelirli tarımsal arazi mülkiyeti devredilen mirasçının, devir sebebiyle diğer mirasçılara payları karşılığı ödemesi gereken bedel ile miras bırakanın borcu dolayısıyla daha önce yeter gelirli tarımsal arazi üzerinde kurulmuş bulunan rehin konusu alacaklar birbiriyle denkleştirilir. Bakiye bir tutar kalırsa diğer mirasçılara payları oranında ödenir.

Yan sınaî işletme

Madde 8/H – (Ek: 30/4/2014-6537/5 md.)

Yeter gelirli tarımsal arazilere sıkı şekilde bağlı bir yan sınaî işletme mevcut ise yan sınaî işletme ile yeter gelirli tarımsal arazilerin mülkiyeti bir bütün olarak istemde bulunan ve ehil görülen mirasçıya gerçek değeri üzerinden devredilir.

Mirasçılardan birinin itiraz etmesi veya birden çok mirasçının kendilerine devir istemesi hâlinde sulh hukuk hâkimi yeter gelirli tarımsal arazi ve yan sınaî işletmenin ekonomik gelir ve bütünlüğünü sürdürme imkânını ve mirasçıların kişisel durumlarını göz önünde bulundurarak yan sınaî işletmenin birlikte veya ayrı olarak devrine ya da satışına karar verir.

8/C maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi gereğince mirasçılar arasında limited şirket kurulması hâlinde yeter gelirli tarımsal arazilere sıkı şekilde bağlı olan yan sınaî işletme de şirketin mal varlığına dâhil edilir.

9518-4

İstisnalar ve muafiyetler

Madde 8/I – (Ek: 30/4/2014-6537/5 md.)

8/C maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi gereğince kurulacak limited şirketlerin tescil işlemi tamamlanıncaya kadar yapılacak işlemler harçlardan, bu işlemlerle ilgili düzenlenecek kâğıtlar damga vergisinden müstesnadır.

Türk Ticaret Kanununda yer alan limited şirket kurulmasına ilişkin sermaye ve diğer şartlar, 8/C maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi gereğince kurulacak limited şirketler için aranmaz.

Yeter gelirli tarımsal arazilerin mülkiyetinin devri konusunda anlaşmaları durumunda mirasçılar, bu taşınmazların devri ile ilgili yapılacak işlemlere ilişkin harçlardan ve bu işlemlerle ilgili düzenlenecek kâğıtlara ilişkin damga vergisinden muaftır.

Önalım hakkı

Madde 8/İ – (Ek: 30/4/2014-6537/5 md.)

8/C maddesinin birinci fıkrasının (b) bendi uyarınca aile malları ortaklığı veya kazanç paylı aile malları ortaklığı kurulduğu takdirde, ortaklardan birinin payını üçüncü bir kişiye satması hâlinde, diğer ortaklar önalım hakkına sahiptir.

Tarımsal arazilerin satılması hâlinde sınırdaş tarımsal arazi malikleri de önalım hakkına sahiptir. Tarımsal arazi, sınırdaş maliklerden birine satıldığı takdirde, diğer sınırdaş malikler önalım haklarını kullanamaz. Önalım hakkına sahip birden fazla sınırdaş tarımsal arazi malikinin bulunması hâlinde hâkim, tarımsal bütünlük arz eden sınırdaş arazi malikine önalıma konu tarımsal arazinin mülkiyetinin devrine karar verir.

Önalım hakkının kullanılmasında Türk Medenî Kanunu hükümleri uygulanır.

Sona erme ve tasfiye

Madde 8/J – (Ek: 30/4/2014-6537/5 md.)

8/C maddesinin birinci fıkrasına göre kurulan aile malları ortaklığının, kazanç paylı aile malları ortaklığının veya limited şirketin; herhangi bir nedenle sona ermesi ve tasfiye olması hâlinde, bu ortaklıklara veya limited şirketlere ait tarımsal araziler, yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüklerinin altında kalacak şekilde bölünemez.

Tarımsal arazi edindirme iş ve işlemleri

Madde 8/K – (Ek: 30/4/2014-6537/5 md.)

Bakanlık, yeter gelirli tarımsal arazileri ekonomik, ekolojik ve sosyal açıdan azami oranda verimli kılmak ve yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüğünü artırmak için gerekli tedbirleri alır. Ayrıca; tarım arazilerinin değerinin tespiti, kredi temini, ortakçılık, yarıcılık, kiracılık işlerinin düzenlenmesi, kira bedellerinin tespiti ve üretime yönlendirilmesi, arz talep listelerinin oluşturulması, alıcı, satıcı ve kiracıların anlaşmaları konusunda doğrudan aracılık yapılması, bu alanda ilgili kamu idareleri ile yürütülecek politikalar konusunda iş birliği yapılması ve kredi işlemlerine teknik destek sağlanması gibi iş ve işlemleri yapar veya yaptırır. Bu Kanunun uygulanması ile ilgili olarak, ihtiyaç duyulması hâlinde, yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüğünün altındaki tarımsal arazileri yeter gelirli tarımsal arazi

büyüklüğüne çıkarmak veya mülkiyetten kaynaklanan ihtilafları gidermek amacıyla kamulaştırma, alım ile satım işlemleri Bakanlığın talebi üzerine Maliye Bakanlığınca ilgili mevzuatına göre yerine getirilir. Kamulaştırma ve alım işlemleri gerektiğinde Hazineye ait taşınmazların trampası suretiyle de yapılabilir.
9519

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Toprakların Korunması ve Arazi Kullanımı

Toprakların korunması

Madde 9 - Arazi kullanımını gerektiren her türlü girişim ve yatırım sürecinde toprakların korunması, doğal ve yapay olaylar sonucu meydana gelen toprak kayıplarının önlenmesi; arazi kullanım plânları, tarımsal amaçlı arazi kullanım plân ve projeleri ile toprak koruma projelerinin uygulamaya konulması ile sağlanır.

Arazi kullanım plânlarının yapılması

Madde 10 - Arazi kullanım plânları ile ülkesel ve bölgesel plânlamalara temel oluşturan ve diğer fizikî plânlamalara veri teşkil eden; su potansiyeli, toprak veri tabanı ve haritaları esas alınarak çevre öncelikli sürdürülebilir kalkınma ilkesi doğrultusunda toprağın niteliği, arazinin yeteneği ve diğer arazi özellikleri gözetilerek uygun arazi kullanım şekilleri belirlenir.

Bakanlık tarafından hazırlanan veya hazırlattırılan arazi kullanım plânlarında; yerel, bölgesel ve ülkesel ölçekte tarım arazileri, mera arazileri, orman arazileri, özel kanunlarla belirlenen alanlar, yerleşim alanları, sosyal ve ekonomik amaçlı altyapı tesisleri ile diğer arazi kullanım şekillerine yer verilir. Bakanlık, arazi kullanım plânlarının hazırlanmasını ihtiyaca göre valiliklere devredebilir.

Özel kanunlarla belirlenen veya belirlenecek alanlarda, ilgili kanun hükümleri saklı kalmak kaydı ile arazi kullanım plânlarında yer verilen kullanım şekilleri, ilgili kanunlar kapsamında sorumlu bakanlık veya kuruluşlar tarafından değerlendirilir.

Tarım arazileri, bu Kanunda belirtilen istisnalar hariç olmak üzere, arazi kullanım plânlarında belirtilen amaçları dışında kullanılamaz.

Arazi kullanım plânının hazırlanmasına ilişkin usûl ve esaslar, Bakanlık tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Tarımsal amaçlı arazi kullanım plân ve projelerinin hazırlanması

Madde 11 - Tarım arazilerinde toprağın kimyasal, fiziksel ve biyolojik özelliklerinin sürekli üretim sağlayacak şekilde korunarak kullanımı için, en az bir ziraat mühendisi sorumluluğunda tarımsal amaçlı arazi kullanım plân veya projeleri, valilikler tarafından hazırlanır veya hazırlattırılır.

Tarımsal amaçlı arazi kullanım plân veya projelerinin hazırlanmasında, çiftçilerin ve arazi sahiplerinin görüşleri alınır.

Arazi sahipleri ve araziye kullananlar, hazırlanan plân ve projelere uymakla yükümlüdür.

9520

Tarımsal amaçlı arazi kullanım plân veya projelerinin uygulanacağı arazinin sınırları, büyüklüğü ve uygulama ile ilgili diğer usûl ve esaslar, Bakanlık tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Toprak koruma projelerinin hazırlanması

Madde 12 - Toprağın bulunduğu yerde, doğal fonksiyonlarını sürdürebilmesinin sağlanması amacıyla korunması esastır.

Kentsel yerleşim amaçlı imar plânı bulunan yerler dışında, zorunlu olarak kazı veya dolgu gerektiren herhangi bir arazi kullanım faaliyeti sonucu toprak kayıpları ve arazi bozulmaları söz konusu ise araziye kullananlar tarafından toprak koruma projeleri hazırlanır veya hazırlattırılır.

Toprak koruma projeleri arazi bozulmalarını ve toprak kayıplarını önlemek için gerekli olan sekileme, çevirme, koruma duvarı, bitkilendirme, arıtma, drenaj gibi imalat, inşaat ve kültürel tedbirleri içerir, en az bir ziraat mühendisi sorumluluğunda hazırlanır ve valilik tarafından onaylanır.

Heyelan, sel ve rüzgar gibi doğal olaylar sonucu meydana gelen toprak kayıplarını önlemek için valilikler, toprak koruma projelerini hazırlatarak uygulamasını yapar veya yaptırır.

Toprak koruma projelerinin gerekliliği, hazırlanması, uygulanması, yetki ve sorumlulukların belirlenmesi ile ilgili usûl ve esaslar, Bakanlıkça hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Tarım arazilerinin amaç dışı kullanımı

Madde 13 - Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazileri tarımsal üretim amacı dışında kullanılamaz. Ancak, alternatif alan bulunmaması ve Kurulun uygun görmesi şartıyla;

- a) Savunmaya yönelik stratejik ihtiyaçlar,
- b) Doğal afet sonrası ortaya çıkan geçici yerleşim yeri ihtiyacı,
- c) Petrol ve doğal gaz arama ve işletme faaliyetleri,
- ç) İlgili bakanlık tarafından kamu yararı kararı alınmış madencilik faaliyetleri,
- d) Bakanlıklarca kamu yararı kararı alınmış plân ve yatırımlar,
- e) **(Ek: 31/1/2007-5578/3 md.)** Kamu yararı gözetilerek yol altyapı ve üstyapısı faaliyetlerinde bulunacak yatırımlar,
- f) **(Ek: 26/3/2008-5751/1 md.)** Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun talebi üzerine 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca yenilenebilir enerji kaynak alanlarının kullanımı ile ilgili yatırımları,

g) **(Ek: 26/3/2008-5751/1 md.)** Jeotermal kaynaklı teknolojik sera yatırımları,
İçin bu arazilerin amaç dışı kullanım taleplerine, toprak koruma projelerine uyulması kaydı ile Bakanlık tarafından izin verilebilir. **(Ek cümle: 31/1/2007-5578/3 md.)** Bakanlık bu yetkisini valiliklere devredebilir.

Mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri, dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazileri dışında kalan tarım arazileri; toprak koruma projelerine uyulması kaydı ile valilikler tarafından tarım dışı kullanımlara tahsis edilebilir.

Tarımsal amaçlı yapılar için, projesine uyulması şartıyla ihtiyaç duyulan miktarda her sınıf ve özellikteki tarım arazisi valilik izni ile kullanılır.

Birinci fıkranın (c) ve (ç) bentleri kapsamında izin alan işletmeciler, faaliyetlerini çevre ve tarım arazilerine zarar vermeyecek şekilde yürütmekle ve kendilerine tahsis edilen yerleri tahsis süresi bitiminde eski vasfına getirmekle yükümlüdürler.

Bu madde kapsamında valiliklerce verilen kararlara yapılan itirazlar, Bakanlık tarafından değerlendirilerek karara bağlanır.

9521

Tarım arazilerinin korunması ve amaç dışı kullanımına dair uygulamaların usûl ve esasları yönetmelikle düzenlenir.⁽¹⁾

Tarımsal potansiyeli yüksek büyük ovaların belirlenmesi ve korunması

Madde 14 - Tarımsal üretim potansiyeli yüksek, erozyon, kirlenme, amaç dışı veya yanlış kullanımlar gibi çeşitli nedenlerle toprak kaybı ve arazi bozulmalarının hızlı geliştiği ovalar; kurul veya kurulların görüşü alınarak, Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile büyük ova koruma alanı olarak belirlenir.

Büyük ovalardaki koruma ve geliştirme amaçlı tarımsal altyapı projeleri ve arazi kullanım plânları, kurul veya kurulların görüşleri dikkate alınarak, Bakanlık ve valilikler tarafından öncelikle hazırlanır veya hazırlattırılır.

Büyük ovalarda bulunan tarım arazileri hiçbir surette amacı dışında kullanılamaz. Ancak alternatif alan bulunmaması, kurul veya kurullarca uygun görüş bildirilmesi şartıyla;

- a) Tarımsal amaçlı yapılar,
- b) Bakanlık ve talebin ilgili olduğu Bakanlıkça ortaklaşa kamu yararı kararı alınmış faaliyetler,

İçin tarım dışı kullanımlara Bakanlıkça izin verilebilir.

Büyük ova koruma alanlarının belirlenmesi ve korunmasına ilişkin usûl ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.⁽¹⁾

Erozyona duyarlı alanların belirlenmesi ve korunması

Madde 15 - Doğal ve yapay olaylar sonucu toprağın fiziksel, kimyasal ve biyolojik özellikleri bozulmuş veya bozulma ihtimali olan araziler ile millenmeden önemli derecede etkilenen baraj, gölet ve benzeri rezervuar havzalarında toprak kayıplarını ve millenmeyi önlemek, koruma, geliştirme ve kullanmayı esas alan teknikleri yerleştirmek amacıyla, kurulların görüşü alınarak, Bakanlığın teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile erozyona duyarlı alanlar belirlenir.

Erozyona duyarlı arazilerin belirlenmesi ve korunması amacıyla bu arazilerin kullanım plânları ve altyapı projeleri; kurulların görüşleri dikkate alınarak, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının hizmet alanları ile sınırlı olmak kaydıyla, kamu kuruluşlarının birbirlerine bağlı hizmetlerini aksatmayacak şekilde bir uyum ve zaman plânlaması içerisinde, havza bazında ilgili kamu kuruluşları tarafından yapılır veya yaptırılır. Bu amaçla yapılan veya yaptırılan

rüzgar perdeleri, sekiler, sel oyuntusu önleme yapıları gibi fizikî yapıların korunması, arazi sahiplerine aittir.

Bakanlık; kurak, yarı kurak ve az yağışlı yerlerde iklim değişiklikleri ve insan faaliyetleri de dâhil olmak üzere, çeşitli nedenlerle toprak bozulması görülen çölleşmeye maruz alanlarda ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ile işbirliği yaparak gerekli önlemleri alır veya aldırır.

Erozyona duyarlı alanların belirlenmesi ve korunmasına ilişkin usûl ve esaslar, Bakanlık tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

(1) 30/4/2014 tarihli ve 6537 sayılı Kanununun 6 ncı maddesiyle bu fıkralarda yer alan "tüzükle" ibareleri "yönetmelikle" şeklinde değiştirilmiştir.

9522

Toprak kirliliğinin izlenmesi ve önlenmesi

Madde 16 - Valilikler, tarımsal veya tarım dışı faaliyetlerden kaynaklanan toprağı kirletici ve bozucu olumsuzlukların izlenmesi ve giderilmesi için gerekli önlemleri alır ve aldırır.

Toprağı kirletenlere 9.8.1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanununun ilgili hükümleri uygulanır.

Arazi toplulaştırması ve dağıtımı

Madde 17 - Arazinin rasyonel kullanımını sağlamak amacıyla parsel büyüklüklerinin optimum ölçülerde oluşması için, arazinin yarısından çoğuna malik bulunan ve sayıca maliklerin yarısından fazlasını oluşturanların muvafakati üzerine isteğe bağlı, Bakanlığın veya kurulların talebi üzerine kamu yararı gözetilerek isteğe bağlı olmaksızın, Bakanlar Kurulu kararı ile arazi toplulaştırma proje sahası belirlenir ve uygulanır.

Bakanlar Kurulunun bu kararı toplulaştırma ve diğer işlemler yönünden kamu yararı kararı sayılır. Bu karar sonucu isteğe bağlı olarak veya maliklerin muvafakati aranmaksızın proje bazında arazi toplulaştırması, köy gelişim ve tarla içi geliştirme hizmetleri ile kırsal alan düzenlemesi Bakanlık tarafından yapılır veya yaptırılır. Uygulamada isteğe bağlı toplulaştırmalara öncelik tanınır.

(Ek üçüncü fıkra: 31/1/2007-5578/4 md.) Köy tüzel kişiliği, belediyeler, kooperatifler, birlikler gibi tüzel kişilikler veya kamu kuruluşlarının, hizmet konuları ile ilgili özel arazi toplulaştırması ve/veya tarla içi geliştirme hizmeti yapmak istemeleri durumunda, Bakanlığa gerekçeleri ile başvurarak toplulaştırma isteklerini bildirirler. Gerekçelerin yeterli görülmesi durumunda Bakanlığın teklifi ile Bakanlar Kurulu kararı alındıktan sonra başvuran tüzel kişilik veya kuruluş bu Kanuna göre toplulaştırma projesini hazırlar ve onay için Bakanlığa iletir. Özel arazi toplulaştırması yapmak isteyen kuruluş, gerekli teknik personeli bünyesinde bulundurmamak veya proje süresince tabî oldukları mevzuat hükümlerine uygun olarak sözleşmeli personel çalıştırmak zorundadır. Özel arazi toplulaştırması yapan kurum veya kuruluşlar kamu yatırımları için ihtiyaç duyulan arazi miktarını toplulaştırma yoluyla karşılayabilir. Özel arazi toplulaştırması yapacak idarelerce ihtiyaç duyulacak yatırımlar için ortak kullanım alanı kesinti payı ile karşılanamayan araziler, varsa hazine arazilerinden, hazine arazilerinin yeterli olmadığı veya bulunmadığı yerlerde ise ilgili idarelerce belirlenecek usûl ve esaslar dahilinde fiziki tesislerin yapılacağı alana bağlı kalınmaksızın gerçek ve tüzel kişilerden anlaşma yoluyla karşılanabilir. Bu araziler, fizikî tesislerin yapılacağı yere kaydırılır. Aynı alanda birden fazla kurum veya kuruluş tarafından toplulaştırma ve/veya tarla içi geliştirme hizmeti yapmak talebinde bulunulması halinde toplulaştırmayı ve/veya tarla içi geliştirme hizmetini yapacak kuruluşu Bakanlık belirlemeye yetkilidir.

Toplulaştırma sahası olarak tespit edilen yerlerde bulunan Hazinenin özel mülkiyetinde ve Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan ve toplulaştırma amaçlarına uygun olarak değerlendirilmesi mümkün olan tarım arazileri, Bakanlığın talebine istinaden vasfına ve mevcut kullanım şekline bakılmaksızın Maliye Bakanlığınca Bakanlığa tahsis edilir.

Ekonomik ölçekte, yaşayabilir ve gelişebilir tarım işletmeleri oluşturmak için tarım arazisi bulunmayan veya yetersiz olan çiftçilere, tarımsal işletme kurabilmeleri veya mevcut olanı geliştirmeleri amacıyla, toplulaştırma kapsamında tahsis edilen yerler Bakanlıkça bedeli mukabilinde dağıtılabilir.

(Değişik: 30/4/2014-6537/7 md.) Bakanlık, gerekli hâllerde asgari tarımsal arazi büyüklüğünün altındaki tarımsal arazileri toplulaştırabilir veya bu Kanun kapsamında değerlendirmek üzere kamulaştırabilir. Toplulaştırma uygulamalarında, tahsisli araziler asgari tarımsal arazi büyüklüğünün altındaki araziler ile birleştirilerek asgari büyüklükte yeni tarımsal araziler oluşturulabilir. Bu suretle oluşturulan araziler; öncelikle toplulaştırma veya kamulaştırma konusu olan arazi maliklerine, bu kişiler satın almadığı takdirde, yeter gelirli tarımsal arazi büyüklüğünde tarım arazisi bulunmayan yöre çiftçilerine rayiç bedeli üzerinden Bakanlığın talebi üzerine Maliye Bakanlığınca ilgili mevzuatına göre doğrudan satılır. Bu amaçla yapılan kamulaştırma ve satımlara konu olan işlemler harçlardan, bu işlemlerle ilgili olarak düzenlenecek kağıtlar damga vergisinden müstesnadır.

Toplulaştırma sonucu oluşturulan parsellerin alanı ve arazi özellikleri birlikte değerlendirilir ve gerçek kişilere, kamu ve özel hukuk tüzel kişilere ait toplulaştırmaya konu arazilerden yol, kanal, tahliye kanalı gibi kamunun ortak kullanacağı yerler için en fazla yüzde onu kadar ortak tesislere katılım payı düşülür. Katılım payı için bedel ödenmez. Katılım payı dışında kesilen arazi öncelikle varsa eş değer tahsisli arazilerden karşılanır, yoksa kamulaştırılır.

Toplulaştırma sahası ilân edilen yerlerle ilgili Bakanlar Kurulu kararı Resmî Gazete’de yayımlandıktan sonra toplulaştırma işlemleri sonuçlanıncaya kadar bu alanlarda toplulaştırmaya konu arazilerin mülkiyet ve zilyetliğinin devir, tēmlik, ipotek ve satış vaadi işlemleri projeyi uygulayan birimin iznine bağlıdır.
(Değişik: 30/4/2014-6537/7 md.) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

9523

BEŞİNCİ BÖLÜM

Özendirme, Denetim, Yaptırımlar, Gelir ve Giderler

Özendirme

Madde 18 - Toprağın korunması, üretim gücünün geliştirilerek sürdürülmesi, arazinin iyileştirilmesine yönelik toprak ıslahı ve tarla içi geliştirme etkinlikleri, yeteneğe uygun arazi kullanımını konularında projeye dayalı yatırım yapan, toprak işleme, sulama ve yetiştirme tekniklerini uygulayan üreticilere, tarımsal desteklemelerde öncelik verilir, yatırımları Bakanlık imkânlarıyla desteklenir.

Denetim

Madde 19 - Bu Kanunun uygulamasında denetim görevini Bakanlık, valilikler veya kurullar yapar ya da yaptırır. Bu Kanunda yer alan projelerle ilgili denetim örnekleme yöntemiyle yapılır ve sonucundan Bakanlık ve kurullara bilgi verilir. Uygulamada etüt, sınıflama, analiz gibi toprak ve arazi ile ilgili teknik konularda denetim görevini Bakanlık yapar veya yaptırır. Kurul üyesi kurum veya kuruluşlar ile sivil toplum kuruluşları tespit ettikleri arazi bozulmaları ve toprak kayıpları ile ilgili faaliyetler hakkında valiliklere ihbarda bulunabilir. Valilikler konuyu inceleyerek, sonucu en geç üç ay içerisinde, ihbarı yapana bildirmek zorundadır.

Tarım arazilerinin yanlış kullanımlarında uygulanacak cezalar

Madde 20 - Tarımsal amaçlı arazi kullanımlarında, tarımsal amaçlı arazi kullanım plân ve projelerine uyulması zorunludur.

Bu plân veya projelere aykırı hareket edilerek arazi tahrip edilmiş veya diğer koruma ve üretim yapılarına zarar verilmiş ise valilikçe tespit yaptırılarak sorumlular bir kez uyarılır ve projeye uygunluk sağlanması için azami üç ay süre verilir. Bu sürenin sonunda aykırı kullanımların devam etmesi durumunda faaliyet durdurulur. Valilikçe arazinin eski haline dönüştürülmesi için yapılan tüm masraflar sorumlulardan tahsil edilir. Ayrıca, araziye zarar verenlere, tahrip edilen mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri ve dikili tarım arazilerinin her metre karesi için bir Yeni Türk Lirası, marjinal tarım arazilerinin her metre karesi için elli Yeni Kuruş idarî para cezası verilir.

Valiliğin yaptıracağı tespitlerle plân veya projelere uyulduğu ve arazi tahribatının durduğu belirlenirse sınırlama ve hak mahrumiyetleri ortadan kalkar.

Tarım dışı amaçlı arazi kullanımlarına ilişkin cezalar ve yükümlülükler

Madde 21 - Tarım dışı arazi kullanımlarında toprak koruma projelerine uyulması zorunludur.

Tarım dışı arazi kullanımına izinsiz başlanması veya hazırlanan toprak koruma projelerine uyulmaması halinde, aşağıdaki işlemler gerçekleştirilir ve yaptırımlar uygulanır:

a) Arazi kullanımını için izinsiz işe başlanılmış ve çalışmalar devam ediyorsa; valilik işi tamamen durdurur, yapılan iş tamamlanmış ise kullanımına izin verilmez. Kullanılan arazi tarım dışı amaçlı kullanıma uygun yerlerden ise kullanılan alanın her metre karesi için bir Yeni Türk

9524

Lirası idarî para cezası verilir ve bu Kanunda öngörülen tedbirlerle birlikte gerekli izinlerin alınması şartıyla işin tamamlanmasına veya iş bitmiş ise kullanımına izin verilir.

Arazi kullanım plânlarında, tarımsal amaçlı kullanım için ayrılmış arazilerde, izinsiz yapılan bütün yapılar yıkılır ve temizlenir. Arazinin yeniden eski haline gelmesi için yapılan masraflar sorumlulardan tahsil edilir. Ayrıca, zarar verilen tarım arazilerinin, her metre karesi için iki Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir.

b) Toprak koruma projelerine aykırı hareket ederek arazinin tahribine ve/veya diğer koruma ve üretim yapılarına zarar verilirse valilik tarafından sorumlular bir kez uyarılır ve projeye uygunluk sağlanması için azami üç ay süre verilir. Bu sürenin sonunda aykırı kullanımların devam etmesi durumunda yapılan işler valilikçe tamamen durdurulur, verilen

kullanım izni iptal edilir ve zarar verilen mutlak tarım arazileri, özel ürün arazileri ve dikili tarım arazilerinin her metre karesi için iki Yeni Türk Lirası, marjinal tarım arazilerinin her metre karesi için bir Yeni Türk Lirası idarî para cezası verilir. Arazinin temizlenmesi ve eski haline dönüştürülmesi için yapılacak masraflar ve verilen bu cezalar sorumlulardan tahsil edilir.

Toprak koruma projelerinin bulunmaması, yetersizliği veya zamanında gerekli tadilatların yapılmaması sonucu arazi tahribi veya toprak kayıpları söz konusu olursa meydana gelecek zararlardan; proje hazırlanmasına gerek olmadığına karar verenler, proje hazırlanmış ise projeyi hazırlayan ve onaylayanlar sorumludur. Sorumlular, kusurlu bulunan fiillerinin niteliğine göre 26.9.2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun kamu görevlilerine ait hükümleri uyarınca cezalandırılırlar.

İdarî cezalara itiraz ve para cezalarının tahsili

Madde 22 - (Değişik: 23/1/2008 – 5728/577 md.)

Bu Kanunda yazılı olan idarî cezalar mahallî mülkî amir tarafından verilir.

Gelir ve giderler

Madde 23 - Bu Kanun hükümlerine göre tahsil edilen her türlü gelir ve cezalar, genel bütçeye gelir kaydedilir. Kanunun uygulanmasına ilişkin gerekli ödenek Bakanlık bütçesinde öngörülür.

ALTINCI BÖLÜM

*Tüzük ve Yönetmelikler, Değiştirilen,
Geçici ve Son Hükümler*

Tüzük ve yönetmelikler

Madde 24 - Bu Kanunun uygulanmasına dair tüzükler Bakanlar Kurulu tarafından, yönetmelikler ise ilgili kurum ve kuruluşların görüşü alınarak Bakanlık tarafından; Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içerisinde yürürlüğe konulur.

Madde 25 - (3.5.1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)
9525

Madde 26 - (21.6.1987 tarihli ve 3402 sayılı Kadastro Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

Madde 27 - (25.2.1998 tarihli ve 4342 sayılı Mera Kanunu ile ilgili olup yerine işlenmiştir.)

Ek Madde 1– (Ek: 31/1/2007-5578/5 md.)

Bakanlık, bu Kanunun uygulamasında ihtiyaç duyulacak her türlü eğitim faaliyetini düzenleyebilir ve eğitim sonrası sertifika verebilir.

Geçici Madde 1 – 11.10.2004 tarihinden önce tarım arazileri; gerekli izinler alınmadan tarım dışı amaçlı kullanıma açılmış ve tarımsal bütünlüğü bozmuyor ise söz konusu arazinin istenilen amaçla kullanımı için, altı ay içerisinde Bakanlığa müracaat edilmesi, hazırlanacak toprak koruma projesine uyulması ve tarım dışı kullanılan tarım arazilerinin her metre karesi için beş Yeni Türk Lirası ödenmesi şartıyla izin verilir.

Geçici Madde 2 – Çiftçi kayıt sistemi oluşturulması amacıyla, ilgililerin isteği üzerine tarım arazilerinin veraset intikal ve cins tashihi işlemleri için; Veraset İntikal Vergisi, tapu harcı, döner sermaye ücreti ve her türlü vergi ve kesintiler bu Kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren iki yıllık süre içinde alınmaz.

Geçici Madde 3 – (Ek: 31/1/2007-5578/6 md.; Mülga: 26/3/2008-5751/2 md.)

Geçici Madde 4 – (Ek: 26/3/2008-5751/2 md.)

11/10/2004 tarihinden önce, gerekli izinler alınmadan tarım dışı amaçlı kullanıma açılmış bulunan arazilerin tarımsal bütünlüğü bozmuyor ise istenilen amaçla kullanımı için, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde Bakanlığa başvurulması, hazırlanacak toprak koruma projesine uyulması ve tarım dışı kullanılan tarım arazilerinin her metre karesi için beş Yeni Türk Lirası ödenmesi şartıyla izin verilir.

Söz konusu arazi ve tesislerin istenilen amaçla kullanımı için çeşitli kurumlardan alınması gerekli ruhsat, izin gibi işlemler, Bakanlığa başvuru tarihinden itibaren 2 yıl içerisinde tamamlanuncaya kadar başvuru sahipleri faaliyetlerine devam ederler. Bu süreler içerisinde gerekli izinleri alamayanların üretim faaliyetleri ilgili idarelerce durdurulur.

Tarım arazisi vasfından çıkarılan araziler, ilgili kuruluşlarca başvuru sahibinin isteği doğrultusunda vasfını değiştirir.

Geçici Madde 5 –(Ek: 30/4/2014-6537/8 md.)

Bu maddenin yayımı tarihinde mirasçılar arasında henüz paylaşımı yapılmamış tarımsal arazilerin devir işlemleri, bu maddeyi ihdas eden Kanundan önceki kanun hükümlerine göre tamamlanır.

Bu maddenin yayımı tarihinden önce tarımsal arazilerin paylaşımına ilişkin olarak açılmış ve hâlen devam etmekte olan davalarda, bu maddeyi ihdas eden Kanundan önceki kanun hükümleri uygulanır.

Bu maddenin yayımı tarihinden itibaren iki yıl içinde birinci fıkraya göre yapılacak devir işlemleri harçlardan müstesnadır. Bu süre Bakanlar Kurulu tarafından iki yıl uzatılabilir.

Yürürlük

Madde 28 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 29 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

9526

**(Ek: 30/4/2014-6537/5 md.) (1) SAYILI LİSTE
TÜRKİYE İL/İLÇE BAZINDA
YETER GELİRLİ TARIMSAL ARAZİ BÜYÜKLÜKLERİ**

İl/İlçe	Sulu Arazi (Da)	Kuru Arazi (Da)	Dikili Arazi (Da)	Örtüaltı Arazi (Da)
Adana				
Aladağ	70	150	10	3
Ceyhan	50	160	10	3
Çukurova	65	150	10	3
Feke	80	175	10	3
İmamoğlu	55	120	10	3
Karaisalı	70	160	10	3
Karataş	65	175	10	3
Kozan	50	125	10	3
Pozantı	90	160	10	3
Saimbeyli	90	120	10	3
Sarıçam	70	120	10	3
Seyhan	50	120	10	3
Tufanbeyli	95	175	10	3
Yumurtalık	50	135	10	3
Yüreğir	50	160	10	3
Adıyaman				
Besni	65	160	10	3
Çelikhan	55	140	10	3
Gerger	70	170	10	3
Gölbaşı	65	165	10	3
Kahta	70	160	10	3
Merkez	65	160	10	3
Samsat	70	160	10	3
Sincik	55	140	10	3
Tut	65	150	10	3
Afyonkarahisar				
Başmakçı	70	200	10	3
Bayat	75	175	10	3

Bolvadin	65	200	10	3
Çay	80	180	10	3
Çobanlar	85	200	10	3
Dazkırı	75	200	10	3
Dinar	60	200	10	3
Emirdağ	65	190	10	3
Evciler	65	180	10	3
Hocalar	65	190	10	3
İhsaniye	65	160	10	3
İscehisar	100	180	10	3
Kızılören	60	200	10	3
Merkez	75	190	10	3
Sandıklı	70	200	10	3
Sinanpaşa	65	155	10	3
Sultandağı	60	150	10	3
Şuhut	65	190	10	3

9526-1

Ağrı

Diyadin	100	200	10	3
Doğubeyazıt	100	200	10	3
Eleşkirt	80	150	10	3
Hamur	100	200	10	3
Merkez	80	180	10	3
Patnos	100	200	10	3
Taşlıçay	100	200	10	3
Tutak	100	200	10	3

Aksaray

Ağaçören	70	190	10	3
Eskil	70	185	10	3
Gülağaç	70	195	10	3
Güzelyurt	70	195	10	3
Merkez	75	185	10	3
Ortaköy	70	175	10	3
Sarıyahşi	80	160	10	3

Amasya

Göynücek	75	175	10	3
Gümüşhacıköy	70	160	10	3
Hamamözü	85	190	10	3
Merkez	75	170	10	3
Merzifon	75	160	10	3
Suluova	75	160	10	3
Taşova	75	200	10	3

Ankara

Akyurt	65	170	10	3
Altındağ	80	200	10	3
Ayaş	65	200	10	3
Bala	70	165	10	3
Beypazarı	60	150	10	3
Çamlıdere	90	200	10	3

Çankaya	90	200	10	3
Çubuk	100	200	10	3
Elmadağ	100	200	10	3
Etimesgut	90	200	10	3
Evren	75	165	10	3
Gölbaşı	100	200	10	3
Güdül	70	200	10	3
Haymana	70	200	10	3
Kalecik	70	200	10	3
Kazan	100	175	10	3
Keçiören	90	200	10	3
Kızılcahamam	90	180	10	3
Mamak	70	200	10	3
Nallıhan	70	200	10	3
Polatlı	70	160	10	3
Pursaklar	80	170	10	3
Sincan	70	165	10	3
Ş.Koçhisar	75	200	10	3
Yenimahalle	80	200	10	3

9526-2

Antalya

Akseki	70	160	10	3
Aksu	60	130	10	3
Alanya	100	190	10	3
Demre	70	200	10	3
Döşemealtı	65	120	10	3
Elmalı	75	145	10	3
Finike	70	165	10	3
Gazipaşa	70	145	10	3
Gündoğmuş	80	165	10	3
İbradı	90	155	10	3
Kaş	70	165	10	3
Kemer	70	130	10	3
Kepez	65	140	10	3
Konyaaltı	70	165	10	3
Korkuteli	75	190	10	3
Kumluca	70	145	10	3
Manavgat	65	140	10	3
Muratpaşa	70	165	10	3
Serik	60	130	10	3

Ardahan

Çıldır	85	175	10	3
Damal	100	200	10	3
Göle	100	200	10	3
Hanak	100	200	10	3
Merkez	100	200	10	3
Posof	70	160	10	3

Artvin

Ardanuç	75	200	10	3
---------	----	-----	----	---

Arhavi	75	200	10	3
Borçka	80	200	10	3
Hopa	75	200	10	3
Merkez	70	180	10	3
Murgul	80	200	10	3
Şavşat	75	200	10	3
Yusufeli	80	200	10	3
Aydın				
Bozdoğan	65	165	10	3
Buharkent	60	125	10	3
Çine	65	135	10	3
Didim	60	140	10	3
Germencik	50	125	10	3
İncirliova	60	135	10	3
Karacasu	70	190	10	3
Karpuzlu	65	165	10	3
Koçarlı	50	130	10	3
Köşk	60	140	10	3
Kuşadası	50	140	10	3
Kuyucak	50	120	10	3
Merkez	50	125	10	3
Nazilli	50	130	10	3
9526-3				
Söke	50	125	10	3
Sultanhisar	55	130	10	3
Yenipazar	60	165	10	3
Balıkesir				
Ayvalık	60	140	10	3
Balya	100	200	10	3
Bandırma	60	140	10	3
Bigadiç	70	160	10	3
Burhaniye	70	170	10	3
Dursunbey	100	200	10	3
Edremit	60	120	10	3
Erdek	60	180	10	3
Gömeç	60	170	10	3
Gönen	80	170	10	3
Havran	80	180	10	3
İvrindi	90	200	10	3
Kepsut	80	170	10	3
Manyas	80	170	10	3
Marmara	80	170	10	3
Merkez	80	170	10	3
Savaştepe	80	170	10	3
Sındırgı	80	200	10	3
Susurluk	80	170	10	3
Bartın				
Amasra	80	135	10	3
Kurucaşile	60	130	10	3

Merkez	95	135	10	3
Ulus	85	135	10	3
Batman				
Beşiri	60	155	10	3
Gercüş	65	150	10	3
Hasankeyf	65	150	10	3
Kozluk	60	160	10	3
Merkez	60	155	10	3
Sason	65	170	10	3
Bayburt				
Aydıntepe	70	180	10	3
Demirözü	70	180	10	3
Merkez	70	180	10	3
Bilecik				
Bozüyük	70	170	10	3
Gölpazarı	70	170	10	3
İnhisar	80	170	10	3
Merkez	80	170	10	3
Osmaneli	75	140	10	3
Pazaryeri	70	145	10	3
Söğüt	70	145	10	3
Yenişehir	70	145	10	3
Bingöl				
Adaklı	100	200	10	3
9526-4				
Genç	100	200	10	3
Karlıova	80	170	10	3
Kığı	100	200	10	3
Merkez	100	200	10	3
Solhan	100	200	10	3
Yayladere	100	200	10	3
Yedisu	100	200	10	3
Bitlis				
Adilcevaz	100	185	10	3
Ahlat	80	170	10	3
Güroyamak	100	200	10	3
Hizan	100	200	10	3
Merkez	90	200	10	3
Mutki	90	185	10	3
Tatvan	90	170	10	3
Bolu				
Dörtdivan	95	150	10	3
Gerede	95	195	10	3
Göynük	95	150	10	3
Kıbrısçık	95	190	10	3
Mengen	95	200	10	3
Merkez	65	140	10	3
Mudurnu	90	140	10	3
Seben	95	160	10	3

Yeniçağa	95	160	10	3
Burdur				
Ağlasun	80	200	10	3
Altınyayla	85	190	10	3
Bucak	70	120	10	3
Çavdır	90	200	10	3
Çeltikçi	100	185	10	3
Göhlisar	85	185	10	3
Karamanlı	80	200	10	3
Kemer	90	180	10	3
Merkez	85	170	10	3
Tefenni	85	175	10	3
Yeşilova	90	180	10	3
Bursa				
Büyükorhan	85	165	10	3
Gemlik	70	135	10	3
Gürsu	75	160	10	3
Harmancık	100	200	10	3
İnegöl	55	120	10	3
İznik	75	145	10	3
Karacabey	65	140	10	3
Keles	75	175	10	3
Kestel	60	150	10	3
M.Kemalpaşa	80	160	10	3
Mudanya	60	180	10	3
Nilüfer	60	135	10	3
Orhaneli	70	135	10	3
	9526-5			
Orhangazi	70	135	10	3
Osmangazi	75	135	10	3
Yenişehir	60	130	10	3
Yıldırım	70	150	10	3
Çanakkale				
Ayvacık	55	120	10	3
Bayramiç	60	120	10	3
Biga	55	120	10	3
Bozcaada	55	130	10	3
Çan	55	120	10	3
Eceabat	50	120	10	3
Ezine	55	125	10	3
Gelibolu	50	120	10	3
Gökçeada	60	125	10	3
Lapseki	55	120	10	3
Merkez	55	120	10	3
Yenice	60	120	10	3
Çankırı				
Atkaracalar	60	140	10	3
Bayramören	80	180	10	3
Çerkeş	80	155	10	3

Eldivan	80	190	10	3
Ilgaz	80	190	10	3
Kızılırmak	80	190	10	3
Korgun	80	185	10	3
Kurşunlu	80	170	10	3
Merkez	80	195	10	3
Orta	80	160	10	3
Şabanözü	80	155	10	3
Yapraklı	70	150	10	3
Çorum				
Alaca	80	150	10	3
Bayat	75	155	10	3
Boğazkale	90	145	10	3
Dodurga	80	150	10	3
İskilip	100	170	10	3
Kargı	70	160	10	3
Laçın	100	150	10	3
Mecitözü	85	150	10	3
Merkez	85	145	10	3
Oğuzlar	95	140	10	3
Ortaköy	100	200	10	3
Osmancık	75	155	10	3
Sungurlu	70	155	10	3
Uğurludağ	100	165	10	3
Denizli				
Acıpayam	60	200	10	3
Akköy	55	145	10	3
Babadağ	75	165	10	3
Baklan	60	190	10	3
Bekilli	85	165	10	3
9526-6				
Beyağaç	100	200	10	3
Bozkurt	55	140	10	3
Buldan	50	170	10	3
Çal	60	170	10	3
Çameli	65	200	10	3
Çardak	65	180	10	3
Çivril	70	200	10	3
Güney	85	180	10	3
Honaz	60	170	10	3
Kale	60	135	10	3
Merkez	55	135	10	3
Sarayköy	50	135	10	3
Serinhisar	65	190	10	3
Tavas	60	160	10	3
Diyarbakır				
Bağlar	65	160	10	3
Bismil	60	160	10	3
Çermik	70	175	10	3

Çınar	60	145	10	3
Çüngüş	90	175	10	3
Dicle	60	155	10	3
Eğil	65	140	10	3
Ergani	60	135	10	3
Hani	65	140	10	3
Hazro	60	150	10	3
Kayapınar	60	150	10	3
Kocaköy	60	150	10	3
Kulp	60	170	10	3
Lice	60	150	10	3
Silvan	65	150	10	3
Sur	60	130	10	3
Yenişehir	55	130	10	3

Düzce

Akçakoca	75	140	10	3
Cumayeri	75	130	10	3
Çilimli	70	120	10	3
Gölyaka	85	170	10	3
Gümüşova	85	155	10	3
Kaynaşlı	70	130	10	3
Merkez	55	200	10	3
Yığılca	65	180	10	3

Edirne

Enez	55	130	10	3
Havsa	50	130	10	3
İpsala	50	125	10	3
Keşan	50	120	10	3
Lalapaşa	55	135	10	3
Meriç	55	140	10	3
Merkez	50	120	10	3
Süleoğlu	55	140	10	3
Uzunköprü	50	125	10	3

9526-7

Elazığ

Ağın	75	175	10	3
Alacakaya	100	195	10	3
Arıcak	90	175	10	3
Baskil	75	160	10	3
Karakoçan	85	185	10	3
Keban	90	200	10	3
Kovancılar	75	130	10	3
Maden	85	175	10	3
Merkez	70	145	10	3
Palu	75	150	10	3
Sivrice	95	185	10	3

Erzincan

Çayırılı	90	200	10	3
İliç	90	200	10	3

Kemah	100	200	10	3
Kemaliye	100	195	10	3
Merkez	85	165	10	3
Otlukbeli	80	150	10	3
Refahiye	85	165	10	3
Tercan	85	165	10	3
Üzümlü	80	150	10	3
Erzurum				
Aşkale	100	200	10	3
Aziziye(Ilıca)	100	190	10	3
Çat	100	200	10	3
Hıms	100	200	10	3
Horasan	100	200	10	3
İspir	100	200	10	3
Karaçoban	100	200	10	3
Karayazı	100	200	10	3
Köprüköy	80	200	10	3
Narman	100	200	10	3
Oltu	100	200	10	3
Olur	100	190	10	3
Palandöken	100	200	10	3
Pasinler	90	200	10	3
Pazaryolu	100	180	10	3
Şenkaya	95	200	10	3
Tekman	100	200	10	3
Tortum	90	150	10	3
Uzundere	80	160	10	3
Yakutiye	90	190	10	3
Eskişehir				
Alpu	60	160	10	3
Beylikova	60	140	10	3
Çifteler	60	160	10	3
Günyüzü	60	140	10	3
Han	75	140	10	3
İnönü	80	140	10	3
Mahmudiye	70	145	10	3
9526-8				
Mihalgazi	70	145	10	3
Mihalıççık	65	145	10	3
Odunpazarı	60	130	10	3
Sarıcakaya	80	145	10	3
Seyitgazi	75	150	10	3
Sivrihisar	75	150	10	3
Tepebaşı	60	130	10	3
Gaziantep				
Araban	70	150	10	3
İslahiye	65	135	10	3
Kargamış	80	190	10	3
Nizip	65	175	10	3

Nurdağı	60	140	10	3
Oğuzeli	60	140	10	3
Şahinbey	70	190	10	3
Şehitkamil	65	175	10	3
Yavuzeli	70	135	10	3

Giresun

Alucra	50	120	10	3
Bulancak	50	120	10	3
Çamoluk	50	120	10	3
Çanakçı	50	120	10	3
Dereli	50	120	10	3
Doğankent	50	120	10	3
Espiye	50	120	10	3
Eynesil	50	120	10	3
Görece	50	120	10	3
Güce	50	120	10	3
Keşap	50	120	10	3
Merkez	50	120	10	3
Piraziz	50	120	10	3
Ş.Karahisar	50	120	10	3
Tirebolu	50	120	10	3
Yağlıdere	50	120	10	3

Gümüşhane

Kelkit	70	150	10	3
Köse	100	200	10	3
Kürtün	90	190	10	3
Merkez	65	150	10	3
Şiran	90	200	10	3
Torul	80	160	10	3

Hakkari

Çukurca	90	180	10	3
Merkez	90	180	10	3
Şemdinli	90	180	10	3
Yüksekova	90	180	10	3

Hatay

Altınözü	60	175	10	3
Belen	60	165	10	3
Döryol	60	140	10	3

9526-9

Erzin	60	140	10	3
Hassa	60	130	10	3
İskenderun	55	145	10	3
Kırıkhan	55	140	10	3
Kumlu	55	145	10	3
Merkez	65	140	10	3
Reyhanlı	60	140	10	3
Samandağ	75	140	10	3
Yayladağı	70	150	10	3

Iğdır

Aralık	50	150	10	3
Karakoyunlu	50	150	10	3
Merkez	50	150	10	3
Tuzluca	50	150	10	3
Isparta				
Aksu	100	155	10	3
Atabey	100	185	10	3
Eğirdir	90	200	10	3
Gelendost	85	170	10	3
Gönen	85	165	10	3
Keçiborlu	90	155	10	3
Merkez	90	155	10	3
Senirkent	85	150	10	3
Sütçüler	90	150	10	3
Şarkikaraağaç	95	140	10	3
Uluborlu	90	150	10	3
Yalvaç	70	150	10	3
Yenişarbademli	90	150	10	3
İstanbul				
Arnavutköy	55	120	10	3
Avcılar	55	140	10	3
Başakşehir	60	140	10	3
Beykoz	65	145	10	3
Beylikdüzü	60	130	10	3
Büyükçekmece	55	120	10	3
Çatalca	60	130	10	3
Çekmeköy	60	140	10	3
Esenyurt	80	200	10	3
Kartal	55	120	10	3
Pendik	60	145	10	3
Sancaktepe	55	120	10	3
Silivri	60	200	10	3
Şile	80	170	10	3
Şişli	60	170	10	3
Tuzla	80	170	10	3
İzmir				
Aliağa	55	140	10	3
Balçova	55	120	10	3
Bayındır	50	135	10	3
Bergama	60	145	10	3
Beydağ	65	140	10	3
9526-10				
Bornova	60	140	10	3
Buca	55	140	10	3
Çeşme	85	170	10	3
Çiğli	55	135	10	3
Dikili	55	135	10	3
Foça	55	135	10	3
Gaziemir	65	135	10	3

Güzelbahçe	55	135	10	3
Karabağlar	60	185	10	3
Karaburun	60	185	10	3
Karşıyaka	65	135	10	3
Kemalpaşa	65	135	10	3
Kınık	55	140	10	3
Kiraz	55	140	10	3
Konak	75	200	10	3
Menderes	55	135	10	3
Menemen	55	135	10	3
Narlidere	55	135	10	3
Ödemiş	55	120	10	3
Seferihisar	55	140	10	3
Selçuk	65	140	10	3
Tire	55	135	10	3
Torbali	55	135	10	3
Urla	55	135	10	3
Kahramanmaraş				
Afşin	60	140	10	3
Andırın	80	170	10	3
Çağlayancerit	70	155	10	3
Ekinözü	70	185	10	3
Elbistan	60	140	10	3
Göksun	75	175	10	3
Merkez	60	150	10	3
Nurhak	65	150	10	3
Pazarcık	60	185	10	3
Türkoğlu	55	120	10	3
Karabük				
Eflani	70	150	10	3
Eskipazar	70	150	10	3
Merkez	70	150	10	3
Ovacık	70	160	10	3
Safranbolu	70	150	10	3
Yenice	70	150	10	3
Ayrancı	65	140	10	3
Başyayla	70	155	10	3
Ermenek	60	150	10	3
Kazımkarabekir	65	160	10	3
Merkez	70	175	10	3
Sarıveliler	70	150	10	3
Kars				
Akyaka	90	160	10	3
Arpaçay	90	160	10	3
9526-11				
Digor	90	160	10	3
Kağızman	90	150	10	3
Merkez	90	150	10	3
Sarıkamış	90	200	10	3

Selim	90	160	10	3
Susuz	90	160	10	3
Kastamonu				
Abana	90	200	10	3
Ađlı	90	200	10	3
Araç	70	130	10	3
Azdavay	95	200	10	3
Bozkurt	90	200	10	3
Cide	70	130	10	3
Çatalzeytin	75	145	10	3
Daday	75	175	10	3
Devrekani	75	160	10	3
Doğanyurt	75	200	10	3
Hanönü	90	185	10	3
İhsangazi	75	160	10	3
İnebolu	80	185	10	3
Küre	75	160	10	3
Merkez	70	160	10	3
Pınarbaşı	75	200	10	3
Seydiler	70	160	10	3
Şenpazar	70	175	10	3
Taşköprü	70	175	10	3
Tosya	100	200	10	3
Kayseri				
Akkışla	75	135	10	3
Bünyan	65	155	10	3
Develi	70	155	10	3
Felahiye	95	170	10	3
Hacılar	65	200	10	3
İncesu	65	200	10	3
Kocasinan	65	200	10	3
Melikgazi	65	170	10	3
Özvatan	100	175	10	3
Pınarbaşı	75	200	10	3
Sarıođlan	65	170	10	3
Sarız	80	155	10	3
Talas	100	200	10	3
Tomarza	75	155	10	3
Yahyalı	60	140	10	3
Yeşilhisar	60	180	10	3
Kırıkkale				
Bahşılı	100	170	10	3
Balışeyh	75	150	10	3
Çelebi	70	165	10	3
Delice	80	160	10	3
Karakeçili	70	170	10	3
Keskin	70	145	10	3

Merkez	100	140	10	3
Sulakyurt	90	165	10	3
Yahşihan	75	150	10	3
Kırklareli				
Babaeski	60	125	10	3
Demirköy	65	150	10	3
Koçaz	65	150	10	3
Lüleburgaz	55	120	10	3
Merkez	60	135	10	3
Pehlivan köy	55	135	10	3
Pınarhisar	60	135	10	3
Vize	50	135	10	3
Kırşehir				
Akçakent	85	175	10	3
Akpınar	75	150	10	3
Boztepe	70	140	10	3
Çiçekdağı	85	140	10	3
Kaman	75	155	10	3
Merkez	85	160	10	3
Mucur	75	155	10	3
Kilis				
Elbeyli	55	145	10	3
Merkez	90	200	10	3
Musabeyli	55	130	10	3
Polateli	55	135	10	3
Kocaeli				
Başıskele	70	140	10	3
Çayırova	70	145	10	3
Darica	70	145	10	3
Derince	70	145	10	3
Dilovası	70	145	10	3
Gebze	75	180	10	3
Gölcük	70	140	10	3
İzmit	75	180	10	3
Kandıra	75	160	10	3
Karamürsel	70	160	10	3
Kartepe	70	145	10	3
Körfez	70	160	10	3
Konya				
Ahırlı	60	180	10	3
Akören	100	200	10	3
Akşehir	60	160	10	3
Altınekin	60	165	10	3
Beyşehir	60	165	10	3
Bozkır	60	180	10	3
Cihanbeyli	55	175	10	3
Çeltik	60	175	10	3
Çumra	55	200	10	3

Derbent	80	145	10	3
Derebucak	55	170	10	3
Doğanhisar	70	175	10	3

9526-13

Emirgazi	75	200	10	3
Ereğli	55	170	10	3
Güneysınır	70	170	10	3
Hadim	65	145	10	3
Halkapınar	55	140	10	3
Hüyük	60	160	10	3
İlgin	60	165	10	3
Kadınhanı	60	165	10	3
Karapınar	60	170	10	3
Karatay	60	175	10	3
Kulu	55	155	10	3
Meram	65	160	10	3
Sarayönü	70	175	10	3
Selçuklu	60	175	10	3
Seydişehir	60	150	10	3
Taşkent	70	195	10	3
Tuzlukçu	65	170	10	3
Yalıhüyük	60	175	10	3
Yunak	60	200	10	3

Kütahya

Altıntaş	75	155	10	3
Aslanapa	70	155	10	3
Çavdarhisar	70	155	10	3
Domaniç	70	155	10	3
Dumlupınar	60	155	10	3
Emet	65	155	10	3
Gediz	65	155	10	3
Hisarcık	70	155	10	3
Merkez	60	140	10	3
Pazarlar	70	200	10	3
Simav	80	200	10	3
Şaphane	60	155	10	3
Tavşanlı	60	155	10	3

Malatya

Akçadağ	100	200	10	3
Arapkir	90	185	10	3
Arguvan	80	150	10	3
Battalgazi	100	185	10	3
Darende	100	200	10	3
Doğanşehir	70	175	10	3
Doğanyol	90	150	10	3
Hekimhan	80	165	10	3
Kale	90	185	10	3
Kuluncak	95	200	10	3
Merkez	100	200	10	3

Pötürge	90	185	10	3
Yazıhan	70	200	10	3
Yeşilyurt	80	200	10	3
Manisa				
Ahmetli	60	120	10	3
Akhisar	50	130	10	3
9526-14				
Alaşehir	55	130	10	3
Demirci	85	200	10	3
Gölmarmara	55	145	10	3
Gördes	100	190	10	3
Kırkağaç	60	160	10	3
Köprübaşı	90	200	10	3
Kula	60	170	10	3
Merkez	50	145	10	3
Salihli	55	145	10	3
Sarıgöl	90	180	10	3
Saruhanlı	55	170	10	3
Selendi	100	200	10	3
Soma	65	160	10	3
Turgutlu	50	145	10	3
Mardin				
Dargeçit	80	145	10	3
Derik	60	135	10	3
Kızıltepe	55	130	10	3
Mazıdağı	60	140	10	3
Merkez	60	135	10	3
Midyat	75	145	10	3
Nusaybin	60	140	10	3
Ömerli	65	145	10	3
Savur	60	140	10	3
Yeşilli	70	145	10	3
Mersin				
Akdeniz	60	120	10	3
Anamur	70	160	10	3
Aydıncık	100	180	10	3
Bozyazı	60	195	10	3
Çamliyayla	75	150	10	3
Erdemli	100	180	10	3
Gülnar	75	150	10	3
Mezitli	90	160	10	3
Mut	70	160	10	3
Silifke	60	190	10	3
Tarsus	60	125	10	3
Toroslar	75	120	10	3
Yenişehir	100	190	10	3
Muğla				
Bodrum	100	200	10	3
Dalaman	70	180	10	3

Datça	80	180	10	3
Fethiye	75	155	10	3
Kavaklıdere	90	180	10	3
Köyceğiz	100	200	10	3
Marmaris	100	200	10	3
Merkez	90	180	10	3
Milas	70	120	10	3
Ortaca	70	120	10	3

9526-15

Ula	100	190	10	3
Yatağan	80	180	10	3

Muş

Bulanık	100	200	10	3
Hasköy	80	150	10	3
Korkut	100	200	10	3
Malazgirt	100	160	10	3
Merkez	100	200	10	3
Varto	100	200	10	3

Nevşehir

Acıgöl	80	155	10	3
Avanos	75	140	10	3
Derinkuyu	75	155	10	3
Gülşehir	70	150	10	3
Hacıbektaş	70	150	10	3
Kozaklı	85	150	10	3
Merkez	80	165	10	3
Ürgüp	75	165	10	3

Niğde

Altunhisar	85	200	10	3
Bor	80	170	10	3
Çamardı	70	140	10	3
Çiftlik	70	195	10	3
Merkez	75	140	10	3
Ulukışla	80	170	10	3

Ordu

Akkuş	60	150	10	3
Aybastı	60	150	10	3
Çamaş	75	180	10	3
Çatalpınar	80	160	10	3
Çaybaşı	80	165	10	3
Fatsa	75	170	10	3
Gölköy	65	165	10	3
Gülyalı	85	160	10	3
Gürgentepe	60	175	10	3
İkizce	65	165	10	3
Kabadüz	65	165	10	3
Kabataş	75	175	10	3
Korgan	80	185	10	3
Kumru	65	160	10	3

Merkez	70	175	10	3
Mesudiye	90	180	10	3
Perşembe	85	170	10	3
Ulubey	80	175	10	3
Ünye	75	165	10	3
Osmaniye				
Bahçe	65	120	10	3
Düziçi	60	120	10	3
Hasanbeyli	65	120	10	3
Kadirli	60	120	10	3
Merkez	60	120	10	3
9526-16				
Sumbas	60	120	10	3
Toprakkale	60	130	10	3
Rize				
Ardeşen	60	150	10	3
Çamlıhemşin	60	150	10	3
Çayeli	75	180	10	3
Derepazarı	80	160	10	3
Fındıklı	80	165	10	3
Güneysu	75	170	10	3
Hemşin	65	165	10	3
İkizdere	85	160	10	3
İyidere	60	175	10	3
Kalkandere	65	165	10	3
Merkez	65	165	10	3
Pazar	75	175	10	3
Sakarya				
Adapazarı	60	130	10	3
Akyazı	65	140	10	3
Arifiye	60	130	10	3
Erenler	60	130	10	3
Ferizli	65	140	10	3
Geyve	65	140	10	3
Hendek	65	140	10	3
Karapürçek	70	155	10	3
Karasu	70	155	10	3
Kaynarca	65	140	10	3
Kocaali	70	155	10	3
Pamukova	70	140	10	3
Sapanca	70	140	10	3
Serdivan	70	155	10	3
Söğütü	60	130	10	3
Taraklı	70	160	10	3
Samsun				
Alaçam	80	180	10	3
Asarcık	100	200	10	3
Atakum	80	180	10	3
Ayvacık	100	200	10	3

Bafra	65	180	10	3
Canik	85	200	10	3
Çarşamba	65	120	10	3
Havza	65	160	10	3
İlkadım	65	120	10	3
Kavak	85	165	10	3
Ladik	65	160	10	3
Ondokuz Mayıs	80	180	10	3
Salıpazarı	85	165	10	3
Tekkeköy	60	120	10	3
Terme	75	140	10	3
Vezirköprü	65	140	10	3
Yakakent	65	190	10	3

9526-17

Siirt

Aydınlar	75	135	10	3
Baykan	95	160	10	3
Eruh	70	150	10	3
Kurtalan	60	130	10	3
Merkez	65	150	10	3
Pervari	75	150	10	3
Şirvan	70	150	10	3

Sinop

Ayancık	85	190	10	3
Boyabat	75	190	10	3
Dikmen	75	190	10	3
Durağan	75	170	10	3
Erfelek	75	170	10	3
Gerze	70	130	10	3
Merkez	80	155	10	3
Saraydüzü	75	170	10	3
Türkeli	70	145	10	3

Sivas

Akıncılar	85	145	10	3
Altınyayla	85	165	10	3
Divriği	70	165	10	3
Doğanşar	90	190	10	3
Gemerek	70	140	10	3
Gölova	100	150	10	3
Gürün	85	135	10	3
Hafik	70	140	10	3
İmranlı	70	140	10	3
Kangal	70	135	10	3
Koyulhisar	85	140	10	3
Merkez	70	140	10	3
Suşehri	70	140	10	3
Şarkışla	80	140	10	3
Ulaş	80	135	10	3
Yıldızeli	75	140	10	3

Zara	70	140	10	3
Şanlıurfa				
Akçakale	55	140	10	3
Birecik	60	130	10	3
Bozova	65	150	10	3
Ceylanpınar	60	200	10	3
Halfeti	65	135	10	3
Harran	60	145	10	3
Hilvan	70	165	10	3
Merkez	65	155	10	3
Siverek	55	130	10	3
Suruç	55	130	10	3
Viranşehir	60	140	10	3
Şırnak				
Beytüşşebap	90	200	10	3
Cizre	70	140	10	3
9526-18				
Güçlükonak	75	155	10	3
İdil	70	155	10	3
Merkez	75	155		3
Silopi	75	160	10	3
Uludere	75	170	10	3
Tekirdağ				
Çerkezköy	55	130	10	3
Çorlu	55	130	10	3
Hayrabolu	50	120	10	3
M.Ereğlisi	50	120	10	3
Malkara	50	120	10	3
Merkez	50	120	10	3
Muratlı	55	125	10	3
Saray	55	125	10	3
Şarköy	50	125	10	3
Tokat				
Almus	75	165	10	3
Artova	85	200	10	3
Başçiftlik	80	165	10	3
Erbaa	65	150	10	3
Merkez	85	175	10	3
Niksar	85	150	10	3
Pazar	85	170	10	3
Reşadiye	70	155	10	3
Sulusaray	95	165	10	3
Turhal	70	140	10	3
Yeşilyurt	95	150	10	3
Zile	85	150	10	3
Trabzon				
Akçaabat	50	120	10	3
Araklı	50	120	10	3
Arsin	50	120	10	3

Beşikdüzü	50	120	10	3
Çarşıbaşı	50	120	10	3
Çaykara	50	120	10	3
Dernekpazarı	50	120	10	3
Düzköy	50	120	10	3
Hayrat	50	120	10	3
Köprübaşı	50	120	10	3
Maçka	50	120	10	3
Merkez	50	120	10	3
Of	50	120	10	3
Sürmene	50	120	10	3
Şalpazarı	50	120	10	3
Tonya	50	120	10	3
Vakfikebir	50	120	10	3
Yomra	50	120	10	3
Tunceli				
Çemişgezek	70	145	10	3
Hozat	90	180	10	3
Mazgirt	80	160	10	3
9526-19				
Merkez	80	160	10	3
Nazımiye	85	195	10	3
Ovacık	85	160	10	3
Pertek	80	160	10	3
Pülümür	80	160	10	3
Uşak				
Banaz	75	155	10	3
Eşme	100	150	10	3
Karahallı	90	150	10	3
Merkez	75	165	10	3
Sivaslı	80	165	10	3
Ulubey	80	145	10	3
Van				
Bahçesaray	80	150	10	3
Başkale	85	190	10	3
Çaldıran	85	190	10	3
Çatak	100	200	10	3
Edremit	80	160	10	3
Erciş	85	200	10	3
Gevaş	90	200	10	3
Gürpınar	100	200	10	3
Merkez	100	200	10	3
Muradiye	100	200	10	3
Özalp	100	200	10	3
Saray	100	200	10	3
Yalova				
Altınova	60	120	10	3
Armutlu	80	155	10	3
Çınarcık	70	155	10	3

Çiftlikköy	55	200	10	3
Merkez	80	155	10	3
Termal	70	155	10	3
Yozgat				
Akdağmadeni	90	155	10	3
Aydıncık	90	175	10	3
Boğazlıyan	75	150	10	3
Çandır	75	160	10	3
Çayıralan	95	170	10	3
Çekerek	75	155	10	3
Kadışehri	90	175	10	3
Merkez	75	150	10	3
Saraykent	75	150	10	3
Sarıkaya	90	155	10	3
Sorgun	70	130	10	3
Şefaati	70	150	10	3
Yenifakılı	70	150	10	3
Yerköy	75	140	10	3
Zonguldak				
Alaplı	75	180	10	3
Çaycuma	100	180	10	3
Devrek	70	150	10	3
Ereğli	75	160	10	3
Gökçebey	90	160	10	3
Merkez	75	160	10	3

9526-20

**5403 SAYILI KANUNA EK VE DEĞİŞİKLİK GETİREN
MEVZUATIN VEYA ANAYASA MAHKEMESİ TARAFINDAN İPTAL EDİLEN
HÜKÜMLERİN YÜRÜRLÜĞE GİRİŞ TARİHİNİ
GÖSTERİR LİSTE**

Değiştiren Kanunun/KHK'nin/İptal Eden Anayasa Mahkemesi Kararının Numarası	5403 sayılı Kanunun değişen veya iptal edilen maddeleri	Yürürlüğe Giriş Tarihi
5578	3, 8, 13, 17, Ek Madde 1, Geçici Madde 3	6/7/2007
5728	22	8/2/2008
5751	13, Geçici Madde 3 ve 4	2/4/2008
6537	1, 2, 3, 8, 8/A, 8/B, 8/C, 8/Ç, 8/D, 8/E, 8/F, 8/G, 8/Ğ, 8/H, 8/I, 8/İ, 8/J, 8/K, 13, 14, 17, Geçici Madde 5, Ek-1 Sayılı Liste	15/5/2014